

Peisert Alojzy Józef - kpr. podchorąży „Olaś”

Urodził się 21 sierpnia 1921 roku w Chełmnie. Do Radzyna przyjechał w maju 1940 roku. Od września 1941 do maja 1943 roku uczęszczał do Liceum Handlowego w Warszawie. Już od stycznia 1941 brał czynny udział w strukturach Związku Walki Zbrojnej, a następnie Armii Krajowej. Ze względu na biegłą znajomość języka niemieckiego pracował w wywiadzie, a uzyskane informacje o przebywających lub przejeżdżających jednostkach wojsk niemieckich przekazywał Janowi Rajchertowi „Jaksie”. W Akcji „Burza” był kwatermistrzem kompanii AK rtm. „Rafała”.

18 sierpnia 1944 roku został zatrzymany przez funkcjonariuszy NKWD i po kilku dniach przesłuchań zwolniony. Wcielony do Wojska Polskiego, rozpoczął służbę w 18 Samodzielnym Batalionie Saperów stacjonującym w Trawnikach. W listopadzie 1944 roku został awansowany do stopnia plutonowego. Zdemobilizowany 6 lutego 1946 roku Odznaczony Krzyżem Armii Krajowej i Medalem Wojska. Zmarł 7 lutego 1992 roku, pochowany w Toruniu.

Podlaski Aleksander - szer. „Antek”

Urodził się 16 listopada 1919 roku w Mokrem. Naukę rozpoczął w czteroklasowej Szkole Powszechnej w Łosiu, którą ukończył w 1931 roku.

W 1942 roku został przyjęty do Narodowej Organizacji Wojskowej i zaprzysiężony przez księdza wikariusza Stanisława Wilkowskiego. Po przyłączeniu Narodowej Organizacji Wojskowej do Armii Krajowej szer. „Antek” wszedł w skład XVI plutonu strzeleckiego, w którym służył do pierwszych dni sierpnia 1944 roku. Od 27 lipca do 2 sierpnia 1944 roku uczestniczył w akcji „Burza” wchodząc w skład oddziału dowodzonego przez ppor. „Groma Załuskiego” Tadeusza Mantynowa. Brał udział w starciu zbrojnym z grupą „własowców” w pobliżu wsi Mokre. Na początku sierpnia oddział ppor. „Groma Załuskiego” uległ rozbiciu, a część jego żołnierzy z szeregowym „Antkiem” powróciła do domów.

Gałązka Henryk - strz. „Listek”

Urodził się 1 lutego 1923 roku w Radzyminie, gdzie ukończył szkołę powszechną. W Armii Krajowej walczył od wiosny 1942 do sierpnia 1944 roku, czyli do odwołania Akcji „Burza” i rozwiązania oddziałów Obwodu AK „Rajski Ptak”. W pierwszej połowie 1944 roku odbył podstawowe przeszkolenie wojskowe w grupie „Młodzika”. Podczas Akcji „Burza” uczestniczył w walkach z oddziałami niemieckimi w obronie miasta Radzymin. Po rozwiązaniu oddziału ukrywał się przed Niemcami. Po ponownym opanowaniu miasta we wrześniu 1944 roku przez wojska sowieckie uniknął aresztowania wstępując do Ludowego Wojska Polskiego. Brał udział w forsowaniu Odry w rejonie Cedyni i marszu na Berlin. W marcu 1947 roku został zdemobilizowany. Uczestniczył w walkach z oddziałami UPA. Przez wiele lat pracował jako kierowca taksówki w Warszawie. Zmarł 30 października 2003 roku, pochowany na starym cmentarzu w Radzyminie.

Modzelewski Stefan - strz. „Blondyn”

Syn Jana i Anieli z Sędalskich. Urodził się 20 sierpnia 1916 roku w Radzyminie. W maju 1939 roku został powołany do czynnej służby wojskowej w 33 pułku piechoty stacjonującym w Łomży. Brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. na szlaku Wizna - Biała Podlaska - Kowel. 21 września 1939 roku rozbrojony przez Sowietów w Kowlu uniknął niewoli sowieckiej i powrócił do Radzymina. Od marca 1942 r. do sierpnia 1944 r. służył w Armii Krajowej. Zaprzysiężony został przez pchr. „Bartosza” Ryszarda Szuppe. W czasie Akcji „Burza” pozostawał w dyspozycji Komendy Miasta Radzymin. Po zajęciu Radzymina przez Niemców 2 sierpnia 1944 roku ukrywał się w okolicach miejscowości Sokołówek i Załubice. Zmarł 4 listopada 2003 roku, pochowany na starym cmentarzu w Radzyminie.

Pstrzoch Wawrzyniec - strz. „Pszczola”

Urodził się 1 września 1923 roku w Radzyminie. Tu ukończył szkołę powszechną, a w latach 1940-1943 trzyletnią Rzemieślniczą Szkołę Zawodową o specjalności ślusarskiej.

Od 1942 r. do sierpnia 1944 r. służył w Armii Krajowej. Zaprzysiężony został przez plut. „Lipę” Henryka Skibowskiego. Organizacyjnie należał do 1 drużyny strzeleckiej wchodzącej w skład XIV plutonu „Groma”.

Od 2 listopada 1944 roku w I Armii LWP. Walczył z Niemcami od Warszawy przez Wał Pomorski do Berlina. Brał udział w bojach o Szczecinek i Kołobrzeg - wojnę zakończył w Berlinie w maju 1945 roku. Od wywiezienia w głąb ZSRR uratowała go nieobecność w domu podczas aresztowania przez NKWD jego brata Jana „Robaka”.

Kucharski Stanisław - st. strz. „Boruta”

Urodził się 20 stycznia 1909 roku w Radzyminie. W czasie okupacji niemieckiej był pracownikiem kolejowym na stacji w Legionowie, gdzie ze swoim kolegą kpr. „Sępem” - Bolesławem Wardakowskim zdobywał broń z transportów wojskowych i przewoził do Radzymina, oddając ją do dyspozycji dowództwa piątej placówki AK. Od wiosny 1942 roku do 14 sierpnia 1944 roku był żołnierzem Armii Krajowej. Organizacyjnie należał do drużyny strzeleckiej kpr. pchr. „Jura” – Jerzego Wojciechowskiego.

Brał udział w Akcji „Burza” pod dowództwem ppor. „Rafała”. Poległ 14 sierpnia 1944r. w bitwie stoczonej z oddziałami niemieckimi w lasach łochowskich pod miejscowością Jerzyska. Prawdopodobnie pochowany został w rowie leśnym wraz z trzema kolegami: „Jurem” Jerzym Wojciechowskim, Henrykiem Peisertem i jeszcze jednym o nieustalonym nazwisku.

We wrześniu 1999 roku szczątki st. szer. „Boruty” zostały ekshumowane i uroczystie złożone w bratniej mogile żołnierzy Armii Krajowej na Cmentarzu Poległych w Radzyminie.

Wojcieszek Aleksander - strz. „Wrona”

Urodził się 27 lutego 1923 roku w Radzyminie, gdzie w 1938 roku ukończył 7 klasową szkołę powszechną.

W oddziałach Armii Krajowej walczył od wiosny 1942 roku do sierpnia 1944 roku - służył w drużynie plut. „Lipy” wchodzącej w skład XIV plutonu sierż. pchr. „Groma”. Odbył przeszkolenie wojskowe - ćwiczenia odbywały się w lasach w pobliżu Rejentówki oraz Emilianowa.

Podczas Akcji „Burza” uczestniczył w obronie Radzymina przed Niemcami jako żołnierz oddziału dyspozycyjnego Komendy Miasta. Po ponownym zajęciu Radzymina przez wojska hitlerowskie ukrywał się w okolicy miasta, a następnie koło Nieporętu. Tam został schwytany i wywieziony do obozu w Pile. Jesienią 1944 roku osadzony w obozie pracy w Bohrhorst koło Munster. Na początku 1945 r. został uwolniony przez wojska amerykańskie. Do Polski powrócił w lecie 1947 roku. Zmarł 29 lipca 1999 roku, pochowany na starym cmentarzu w Radzyminie.

Wojcieszek Piotr - strz. „N”

Syn Władysława i Bronisławy z Karłowiczów. Urodził się 18 stycznia 1921 roku w Radzyminie. W 1936 roku ukończył 7 klasową szkołę powszechną.

Po wybuchu II wojny światowej należał do Narodowej Organizacji Wojskowej, a następnie walczył w szeregach Armii Krajowej. Żołnierzem AK był do sierpnia 1944 roku, czyli do rozwiązania oddziałów radzyńskiego Obwodu AK „Rajski Ptak”.

Według relacji swojego brata Aleksandra Wojcieszkiewicza ps. „Wrona” w czerwcu 1944 roku uczestniczył w rekwizycji cukru i innych artykułów spożywczych z magazynów „Rolnika” w Radzyminie, a następnie ukryciu towaru w punkcie konspiracyjnym we wsi Mokre. Podczas Akcji „Burza” – na przełomie lipca i sierpnia 1944 roku - uczestniczył w obronie Radzyna przed wojskami niemieckimi. Schwytyany przez okupantów przebywał w obozie pracy w Bohrhorst koło Munster. Do kraju powrócił w 1947 r. Zmarł 6 grudnia 1973 roku, pochowany na starym cmentarzu w Radzyminie.

Żmijewski Eugeniusz - szer. „Korzeń

Syn Józefa i Heleny z Wójcików. Urodził się 15 maja 1925 roku w miejscowości Łąki Radzyńskie niedaleko Radzyna. W 1940 roku ukończył szkołę powszechną w Radzyminie. Z zawodu był krawcem.

Od połowy 1942 r. do sierpnia 1944 r. służył w Armii Krajowej, zaprzysiężony przez plut. „Lipę” Henryka Skibowskiego. Wchodził w skład 1 drużyny strzeleckiej dowodzonej przez „Lipę”, w której przeszedł podstawowe przeszkolenie wojskowe.

W czasie Akcji „Burza” zgłosił się do utworzonego oddziału pod dowództwem ppor. „Sęka” Leonarda Stacewicza, który pełnił obowiązki komendanta wojskowego Radzyna. W dniach od 30 lipca do 2 sierpnia 1944 roku brał udział w walkach z Niemcami w obronie miasta. Po zajęciu miasta przez oddziały sowieckie ukrywał się na terenie Lubelszczyzny. Wiosną 1945 roku został aresztowany przez NKWD i wcielony do II Armii WP. Zbiegł z niej i powrócił do Radzyna. Po zakończeniu wojny aż do 1947 roku odbywał przymusową służbę wojskową na Białostocczyźnie. Po demobilizacji wrócił do Radzyna. Zmarł 8 grudnia 1984 roku, spoczywa na starym cmentarzu w Radzyminie.

Opr. Władysław Kolatorski na podstawie materiałów archiwalnych udostępnionych przez Pana Mieczysława Chojnackiego ps. „Młodzik”